

а к а д е м і ч н а ПАНОРАМА

Інформаційне видання Національного університету «Києво-Могилянська академія» Січень 2008

Дні науки в НаУКМА

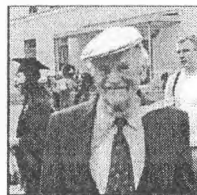
З 28 січня до 1 лютого в Національному університеті «Києво-Могилянська академія» пройшли Дні науки, які підбивають підсумки річної науково-дослідної роботи всієї академічної спільноти та дають потужний поштовх науковим до-слідженням. Річний календар наукових заходів Могилянки нараховує 58 подій – симпозіумів, конференцій, презентацій, диспутів тощо. Маючи на меті увійти до числа 500 кращих університетів світу, Києво-Могилянська академія оголосила своїм найважливішим пріоритетом активізацію і поглиблення наукових досліджень, адже в усьому світі наука твориться в університетах і тісно пов'язана з навчальним процесом і вимогами ринку. На заключному засіданні було оголошено імена лауреатів Премії ім. Пет-ра Могили, яка вручається авторам опублікованої наукової праці.

Серед найбільш актуальних і дискусійних цього-річних заходів можна назвати такі: круглий стіл «Що є «історія України?» (керівник д.і.н., проф. Н. Яковенко), конференція «Проблеми мовної норми: лексика, термінологія, практика» (керівник д.філол. н., проф. Л. Масенко), науковий семінар «Василь Стус-перекладач» (організатор М. Єгорченко, аспірант НаУКМА), презентація результатів дослідницької роботи КМІС за 15 років, круглі столи «Голодомор 1932-1933 років України як злочин геноциду» (керівник М. Антонович, к.ф.н., магістр права) та «Автономія університету: проблеми і перспективи» (керівник К.Б. Сігов, к.філос.н., доцент).

Вітаємо!

Відомого мецената, голову фундації Омеляна та Тетяни Антоновичів **Омеляна Миколовича Антоновича** Указом Президента України за вагомий особистий внесок у популяризацію історичних та сучасних надбань України у світі, формування її позитивного міжнародного іміджу та з нагоди Дня соборності України нагороджено орденом князя Ярослава Мудрого V ступеня.
(<http://www.president.gov.ua/documents/7319.html>).

До привітань із високою нагородою приєднується уся Могилянська громада, яка завдячує фундації Омеляна та Тетяни Антоновичів побудовою сучасної бібліотеки, яка тепер носить їхні імена.
(http://ukma.kiev.ua/ua/library_pr/antonovych/)

22 березня 2008 відбудеться IV Благодійний вечір випускників НаУКМА

Цього року зустріч буде проходити у новому приміщенні бакалаврської бібліотеки — Бібліотеці Тетяни та Омеляна Антоновичів, яка відкрилася 24 травня 2007 року.

Під час вечора випускники зможуть поспілкуватися з президентом НаУКМА Сергієм Квітом та почесним президентом НаУКМА В'ячеславом Брюховецьким, улюбленими викладачами та своїми друзями-могилянцями. Програма включає також музичну паузу від проф. Олексія Гараня та екскурсію новою бібліотекою. Реконструкція цієї історичної будівлі під сучасну університетську книгозбірню — наймасштабніший благодійний проект, реалізований у Могилянці.

Всі учасники попередніх благодійних вечорів та кампаній ставали благодійниками Академії, адже частина вартості вхідного квитка на Благодійний вечір - це внесок у стипендійний фонд «За кращий професійний курс англійською мовою», започаткований випускниками. Кошти, зібрані минулого року, дозволили започаткувати фонд-ендаумент на цей проект. Підтримка його випускниками надалі забезпечить шорічне проведення конкурсу.

Детальну інформацію про хід підготовки до Благодійного вечора випускників та благодійний проект можна отримати за електронними адресами: partyshuva@ukma.kiev.ua та alumni@ukma.kiev.ua.

Шановні друзі, долучайтесь! Подаруйте собі свято у колі могилянців!

У нашому випуску:

Маршрутом автономії

Стор. 2

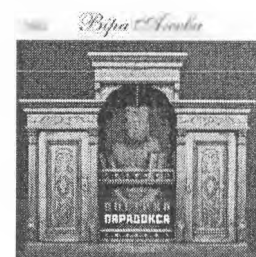
«Європейська хартія регіональних або меншинних мов» у контексті українських реалій

Стор. 3

Мовна ситуація в Могилянці

Стор. 4

Нестерпна легкість «парадокса»

Стор. 5

Лауреати Премії імені Петра Могили

Стор. 8

Соціум

У перші століття свого існування університети взагалі вирізнялися великою самоврядністю й демократичністю устрою, а одним із головних завдань було звільнитися від місцевої влади (як церковної, так і світської) і здобути підтримку Папи чи імператора. Університетська громада Болоньї („схолари” і викладачі), аби отримати привілеї від влади міста, протестуючи проти утисків, протягом XIV-XV століть кілька разів тікала з міста й переходила в одне із сусідніх містечок. Таким чином, найдавніший європейський університет досяг повної незалежності від міської влади. Тоді „ворог” університетської комуні був порівняно однозначний і видимий. Сучасний університет перебуває в ситуації ринкових відносин, коли надання знань — це лише один із видів послуг, інтелектуального сервісу. Вже тепер закони ринку неможливо опростестувати втечами до інших міст. Натомість університет має пристосуватися до нової ситуації. Університетська автономія є чимось апріорно невіддільним від ідеї університету на Заході — рух за „розширення університету” („University Extension”) виник ще в другій половині XIX століття, і

українських реалій, з точки зору теорії університету, спираючись на закордонний досвід. Чи готові наші університети взяти на себе таку відповідальність — стати головними гравцями на освітньому полі? Які додаткові права та обов'язки покладає автономний статус на наші виші? Якими мають бути механізми впровадження університетської автономії?

На ці та інші питання спробували дати відповідь учасники круглого столу, опираючись, зокрема, і на досвід самої Могилянки. Адже вперше в пострадянській Україні визначення «автономність університету» з'явилося ще 1992 року у Статуті університету «Києво-Могилянська академія». Пізніше, 2005 року, НаУКМА увійшов до Консорціуму з університетської автономії, який об'єднав 8 провідних вишів України.

Крім того, в часі круглого столу відбувалася презентація збірника наукових статей «Університетська автономія» видавництва «Дух і літера». У статтях, що увійшли до збірника, проблема висвітлена з трьох важливих сторін: із позиції українських реалій, теорії університету та закордонного досвіду (університетів США, Англії, Франції, Мексики, Тайваню). Книга включає ґрунтовні тексти прези-

до австрійського уряду з проханням про створення подібного закладу на землях Галичини, йому було відмовлено...

Іншим акцентовним моментом для Я. Пелікана є видавнича діяльність університету. Гасло „publish or perish”, відоме віддавна університетам Заходу, у вітчизняних ВНЗ втілюється лише частково — потужне наукове видавництво має лише НаУКМА. Суть гасла зрозуміла — вчасно не опубліковані результати досліджень швидко втрачають свою актуальність. До того ж, обсяг надрукованих робіт викладачів і студентів є найнагляднішим показником успішності університету, промовистішим, ніж інша статистична інформація.

Круглий стіл, як і видання книги, має виробити новий лексикон для спілкування у вузівському середовищі. Чи, швидше, має примусити читачів пригадати справжнє призначення університету — вільного філософського корабля, що збирає свій сміливий екіпаж.

Назарій Назаров, ФГН-І

Костянтин Сігов, директор видавництва «Дух і Літера», організатор круглого столу:

Ім'я «університет» і термін universum окреслюють поєднання того, що їх визначає — коло науки і освіти. Університет загалом має європейський контекст. Він має на меті охопити увесь обрій людства як такого. І щоб утримувати такий контекст, університет попри все мусить бути автономним від різноманітних впливів політичного та економічного характеру.

Для кожної особистості статус університетської автономії має, в першу чергу, допомогти вільному самовизначенню. Не даремно ж перший президент Києво-Могилянської академії колись висловився так: «Головна мета університету — допомогти молодій людині пізнати себе».

Зовсім не випадковим є той факт, що багато авторів, статті котрих надруковано у презентований під час круглого столу збірці, є філософами. Адже тема університетської автономії має тривалу традицію. Н'юман, Ясперс, Пелікан — класики, котрі плідно досліджували цю царину. Для сучасної філософської спільноти ця тема з року в рік стає все більш актуальною. Категорії, котрі розглядають сучасні філософи, та їхнє наукове життя тісно пов'язані з університетом. Тому філософи не залишаються осторонь.

Загалом, ця проблема має міждисциплінарний контекст, тож до вирішення цього питання мають бути залучені всі: політологи, соціологи, історики тощо. Головна роль філософів у такому дискурсі — бути перекладачами, тлумачити ключові поняття.

Загальносуспільне значення університетської автономії полягає в тому, що соціум таким чином зможе стати вільнішим і відповідальнішим водночас. Також це сприятиме більшій його диференціації, створенню незалежних структур, котрі будуть в майбутньому здатними здійснити переоцінку ролей держави та суспільства.

Ганна Третьуб, ФГН-3

Книжку можна замовити у видавництві «ДУХ І ЛІТЕРА»
вул. Волоська, 8/5, кім. 209-211
тел./факс: +38 (044) 425-60-20
duh-i-litera@ukr.net - відділ збуту
franc@roller.ukma.kiev.ua

Маршрутом автономії

сьогодні найпотужніші університети Європи і США є ніби державами в державі.

В Україні, як і в інших державах пострадянського табору, рух університету в освітньо-дослідницькому просторі всіляко обмежений міністерським бюрократизмом. Цей спадок радянської влади нелегко подолати. Адже протягом 70 років університети перетворилися зі своєрідних „портофранко” всесвітнього наукового пошуку на тиху заводь ідеологічної пропаганди й поновлення думки. Символічно була акція, що ввійшла в історію під назвою „Філософський корабель”, коли 1922 р. за наказом Леніна 225 представників інтелігенції (серед них понад сотню — університетської) було вивезено до Щеціна.

Але досить історії. Сьогодні в Україні існує консорціум університетів, які перебувають у пошуках альтернативних шляхів розвитку вищої освіти через надання університетам автономії. До консорціуму входять Національний університет „Києво-Могилянська академія”, Львівський національний університет імені Івана Франка, Дніпропетровський національний університет, Харківський національний університет ім. Ю. Федьковича, а також два приватні університети — Український католицький університет (Львів) та університет „Крок” (Київ).

31 січня в НаУКМА в рамках традиційних для Днів науки відбувся круглий стіл «Автономія університету: проблеми і перспективи», що організував Центр європейських гуманітарних досліджень. На круглому столі було представлено спеціальний часопис „Дух і Літера” (№ 19), присвячений проблемам університетської автономії (див. сайт www.duh-i-litera.kiev.ua).

Круглий стіл актуалізував одну з найскладніших і дискусійних проблем українських вишів — запровадження реальної університетської автономії і розглядатиме її в контексті

дента Американської академії наук Ярослава Пелікана, автора славетної монографії «Ідея Університету». Збірник можна буде придбати у видавництві «Дух і літера». Деякі статті, що увійшли до збірника:

В. Брюховецький «На шляху до автономії», С. Квіт «Алгоритм університетського розвитку», Г. Касьянов «Університетська автономія в Україні: спроба практичного впровадження», К. Максим «Автономія — основоположний принцип діяльності європейських університетів», Я. Ганіткевич «Чи будуть в Україні європейська автономія та самоврядування університетів?», К. Сігов «Ідея Університету та Могилянський палімпсест», Я. Пелікан «Справа університету», «Університет як підстава надії на майбутнє», С. Фулер «Що робить університети унікальними?», Є. Аксер «Незалежність від міста», С. Жерар «Хто керує університетами Франції? Парадоксальна перемога дорадчого керівства», І. Ордріка «Межі університетської автономії: влада і політика в Національному Автономному Університеті Мехіко».

Ідея університету має бути тим стержнем, довкола якого зможуть об'єднуватися наукові сили. Костянтин Сігов (модератор круглого столу і головний редактор часопису) називає таке відтворення історичної тяглості „могилянським палімпсестом” — на прикладі архітектурного накладання різних стилів могилянських корпусів Костянтин Борисович говорить про університет як синтез традицій і часів, позачасове єднання поколінь і наукових шкіл.

Для націй, що перебувають на стадії державотворення чи яким доводиться постійно зазнавати зазіхань на інтелектуальну й політичну суверенність, університет є „підставою для надії на майбутнє” — так було, наприклад, із Ірландським католицьким університетом у XIX столітті, який утілював ідею духовно вільної Ірландії. В Україні є трагічна паралель в історії: коли А. Шептицький звертався

Актуально

Пропонуємо нашим читачам виступ проф. Л. Масенко, завідувачки кафедри української мови НаУКМА, виступивший на конференції "Проблеми мовної норми: лексика, термінологія, правопис", що відбулася під час Днів Науки в НаУКМА. На нашу думку, цей виступ вартує загальноуніверситетської уваги.

Упродовж усіх років незалежності мовне питання перебуває в центрі політичних баталій. Після подій 2004-2005 років конфлікт на мовному ґрунті набув ще більшої гостроти і нині, поряд із питаннями про федералізацію і вступу до НАТО, належить до тих, що визначають лінію розколу країни.

Постійне, уже хронічне розігрування мовної карти й політичні спекуляції навколо проблем українсько-російської двомовності уможливили як об'єктивні, так і суб'єктивні причини. До об'єктивних належить специфічний характер двомовності, зумовлений ста-

завлення в тому, будімо вони опікуються правами людини й демократичними принципами розв'язання проблем двомовного соціуму, насправді нічого спільного з демократією не мають.

Риторика про рівноправність двох мов з боку таких захисників російської має єдине призначення – приховати в душі кращих традицій радянської пропаганди справжні наміри зберегти панівні позиції на території України за російською мовою, а мовний фактор використати як необхідну передумову повернення країни в лоно Російської імперії. Показовим тут є єднання комуністів з регіоналами. Різниця між ними в уявленнях про відновлення «братерського союзу» полягає лише в тому, що для комуністів це – реставрація Радянського Союзу, а для регіоналів – Великої Росії.

Реальні цілі захисників російської мови виявляє, як і в радянську добу, не фальшива політична й публіцистична риторика, а створені ними офіційно-ділові документи. Завдяки видавництву «К.І.С.», яке минулого року

ченні «вважають рідною російську мову й вільно нею володіють» об'єднує дві різні за мовною ідентифікацією групи в одну. Це дає змогу долучити до 91% і 22% тих, хто не вважає рідною російську мову, а лише вільно нею володіє. Показово, що українці, які становлять найчисельніший етнос Луганщини, в цьому документі не згадані, наче якась не варта уваги маргінальна група, а зараховані до 31 відсотка представників інших націй, хоча Луганську область важко назвати поліетнічною. Натомість підкреслено присутність великої групи етнічних росіян.

Обґрунтування рішення містить й інші формулювання, які цілком можна кваліфікувати як дискримінаційні стосовно української спільноти області. Зокрема, в другому абзаці тексту російську мову визнано «засобом виразу (так!) культурної спадщини й спілкування більшості населення», що сформульовано безграмотно не тільки в суто мовному, а й політичному плані, оскільки є спробою надати процесам імперської русифікації історичної легітимності. У контексті постійного наголошування на тому, що російська мова – це мова демографічної більшості, яка будімо була такою і в минулі історичні епохи, обґрунтування відповідних рішень посиленням на Європейську Хартію регіональних або меншинних мов виглядає особливим блюзнірством, оскільки, як відомо, її створено для захисту мов, що мають обмежену кількість носіїв.

Водночас застосування положень Хартії жодною мірою не має перешкоджати консолідуючій загальнонаціональній функції державних мов. А таким прямим порушенням конституційного статусу української мови як державної є рішення Одеської обласної ради від 5 липня 2006 року, згідно з яким «забезпечується вільне користування російською мовою як мовою міжнаціонального спілкування» (с.222). Нагадаємо, що саме цю функцію виконувала російська мова в Радянському Союзі, що й робило її ефективним знаряддям русифікації неросійського населення країни. Чи не планують у такий спосіб місцеві депутати перетворити окремо взяті території Одещини на радянський заповідник? Водночас ряд формулювань у відповідних рішеннях обласних і міських рад Сходу і Півдня свідчать про те, що депутати, які представляють в цих органах законодавчу владу, не збираються обмежуватися регіональним статусом російської мови, а планують домогтися надання їй функції загальнодержавної. Так, депутати Донецької обласної ради, не завдаючи собі зайвої мороки з перекладом свого рішення про регіональний статус російської мови на державну мову, внесли до нього і такий пункт: «Направити обращение в Верховную Раду Украины с предложением о придании русскому языку статуса государственного языка наряду с украинским» (с. 219).

У зверненні Донецької міськради до Президента, прем'єр-міністра і Тернопільської та Львівської міських рад від 21 лютого 2007 року депутати підкреслюють, що, хоча вони і використовують Хартію для надання російській мові статусу регіональної, вони не визнають російську мовою меншості, відтак їх не задовольняє офіційне поширення її функцій лише на Донеччині, вони домагатимуться аналогічного статусу для неї в загальнодержавному масштабі.

Продовження статті Л. Масенко читайте в наступному номері.

«Європейська хартія регіональних або меншинних мов» у контексті українських реалій

тусною зміною українсько-російських міжмовних стосунків після того, як Україна стала незалежною.

До цього російська мова як мова, що інтегрувала населення всіх союзних республік в єдину спільноту, посідала панівні позиції – без володіння нею тоді годі було досягти життєвого успіху, знання ж української для цього не було обов'язковим. Відтак, попри фальшиву радянську пропаганду рівноправності мов і «гармонійності» українсько-російської двомовності, українськомовні й російськомовні групи соціуму перебували в нерівному становищі. Це й зумовило перехід значної частини українців на російську мову спілкування.

Ситуація кардинально змінилася після 1991 року. Українська мова в межах України набула того юридичного статусу, який фактично мала російська в межах всього Радянського Союзу – статусу державної мови, що передбачає і функцію мови міжнаціонального спілкування. Російська ж закономірно опинилася, поряд з усіма іншими на українській території, у становищі мови національної меншини. Очевидно, що певні групи російськомовних громадян України без ентузіазму сприйняли зміну статусної ролі своєї мови. Проте, оскільки значну частину цієї групи становили українці, а надання українській мові функції державної є, крім іншого, відновленням справедливості, більшість населення сприйняла цей факт лояльно.

Не виявило, однак, доброї волі для утвердження української мови в її консолідуючій державотворчій ролі керівництво України. Її правову функцію, до найголовніших норм якої належить обов'язковість вживання в адміністративно-управлінській сфері, було знехтувано. Це відкрило шлях до законодавчих і виконавчих органів влади не лише тим, хто, попри свою російськомовність, лояльно ставиться до держави, але й чиновникам, котрі не ідентифікують себе з Україною як своєю батьківщиною, а трактують її як територію для експлуатації. Наполеглива боротьба цих чиновників за надання російській мові статусу, рівного українській, попри їхні постійні

опублікувало в додатку до перекладу праці Івон Больман «Мовні війни в Європі», присвяченої аналізу Європейської хартії регіональних або меншинних мов, тексти рішень низки обласних і міських рад східних і південних регіонів України про надання російській мові статусу регіональної, маємо можливість проаналізувати ці тексти. (Наступні цитати подано за цим виданням).

Ось які аргументи, спираючись на Закон України про ратифікацію Європейської Хартії, наведено на користь утвердження російської мови як регіональної у першому ж абзаці відповідного рішення Харківської обласної ради від 3 червня 2006 року:

«Завдяки історичним обставинам і умовам, що визначали і визначають соціально-економічний і культурний розвиток Харківської області, російська мова завжди була і залишається, як свідчать переписи, дослідження і опитування, найбільш уживаною в усіх сферах суспільного життя» (с.211). Підкреслення мос. – Л.М.). Твердження про те, що російська мова «завжди була» найбільш уживаною, важко кваліфікувати інакше, ніж безпардонне перекутчення історичних фактів, адже і школярам відомо, що в минулих століттях абсолютну більшість населення Слобожанщини становило українське селянство, яке говорило українською мовою.

Не менш відверту підтасовку вже сучасної статистики бачимо в першому абзаці тексту рішення Луганської обласної ради від 25 квітня 2006 року, де зазначено: «Згідно з інформацією Головного управління статистики в Луганській області (за даними Всеукраїнського перепису населення 2001 року), 91% жителів Луганської області вважають рідною російську мову і вільно нею володіють, з них 38% є росіянами за національністю та вважають російську мову рідною, 31% – представники інших національностей, але вказали в якості рідної російську мову, 22% – окрім рідної мови вільно володіють російською» (с.217).

Цей текст також може бути взірцем маніпулятивних словесних технологій. Сполучник «й» у визна-

Актуально

Часто доводиться чути нарікання, що репутація НаУКМА як форпосту українськості у вітчизняному освітньому просторі є лише красивим міфом: новачки з подивом помічають, що українською розмовляють далеко не всі студенти, що для деяких викладачів пошук українського відповідника є складним завданням. Як не парадоксально це може звучати, але мовна проблема постає і в Могилянці.

Лариса Терентіївна Масенко ласкаво згодилася надати матеріали соціологічного дослідження, яке провели нещодавно студенти-соціологи. Тепер читачі АП мають змогу ознайомитися з аналізом мовної ситуації в НаУКМА.

Українська мова для учасників дослідження - це символ державної незалежності. Це символ України, нації. Вона є культурним кодом, шляхом самопізнання, зв'язком минулого з майбутнім, історичним кодом нації. В ході опитування було почуто ось які думки:

Для мене це мова, якою я думаю, якою я живу, якщо можна так

Мовна ситуація в Могилянці

сказати. Ти прокидаєшся - і в тебе якась думка, і думка - українською.

Для мене українська мова є набагато більше, ніж просто засіб спілкування. Я відчув, що повністю змінився як особистість після того, як почав спілкуватися українською. Я знайшов своє місце в Могилянці, відчув себе новою людиною, і зараз життя здається трохи інакшим.

Результати опитувань дозволили також з'ясувати низку особливих функцій української мови для респондентів: вона є способом дистанціюватися щодо оточення - тобто виконує роль „психоблоку“ щодо „чужих“, вживання літературної мови є демонстрацією інтелігентності, способом збереження ідентичності, ба навіть епатажу оточення.

Мови отримання інформації

Дані фокус-групових дискусій та рескриптивного анкетування показали, що основні мови отримання інформації - це російська, українська, англійська та деякі інші іноземні мови.

Так, наприклад, публіцистику респонденти читають в основному російською мовою, що зумовлюється відповідною пропозицією ринку та відсутністю українських перекладів потрібних наукових праць.

Художню літературу опитані вважають за доцільне читати мовою оригіналу (англійською, французькою, польською, німецькою, російською) та, за умови незнання відповідної мови, російською мовою як мовою перекладу, що зумовлюється пропозицією книжкового ринку та якістю відповідних перекладів.

Якщо є можливість самостійно обирати музику, то перевагу надають якійсь українській, російською слухають соціально гостру музику („російський рок“), також слухають іншими мовами („якщо музика приємна, то мова не має значення“). Респонденти зазначають, що їх дуже дратує російська музика, якщо її доводиться слухати не з власної волі (у маршрутиках, наприклад).

У випадку проективної ситуації вибору мови для ведення бізнесу, викладання, створення сайту або видавничої діяльності респонденти надали перевагу використанню української мови.

Мовна компетентність

Респондентам було запропоновано розповісти, якими мовами вони володіють та оцінити рівень володіння ними за 100-бальною шкалою, де 0 балів означає, що респондент зовсім не володіє мовою, а 100 балів - володіє цілком досконало. На першому місці за рівнем володіння - українська та російська, англійська ж на третьому. Цікавими є випадки, коли опитані оцінюють свій рівень знань української та російської мови як абсолютно досконалий, тоді як аналіз їхнього дійсного мовлення це не підтверджує.

Сценарій мовної поведінки респондентів поза адміністративно-територіальними межами НаУКМА

У ситуації звертання до незнайомих людей або звертання з боку незнайомих людей мова спілкування може визначатись ситуативно та індивідуальними особливостями - тим, яка мова респондента є основною, настроєм, спонтанно сформованим ставленням до співрозмовника, психо-

логічними особливостями респондента (конформізм або нонконформізм) і т. д. Так, повністю україномовні можуть звертатись російською, а загалом російськомовні - українською. Зазвичай ініціатор звертання спілкується тією мовою, якою йому зручно. Основні виявлені мотивації переходу на мову незнайомого співрозмовника:

- апеляція до норм ввічливості: співрозмовник не розуміє української;

- коли співрозмовник наполягає на праві говорити своєю мовою;

- відомі аргіогі прийняті в спільноті спілкування норми поведінки („у Львові - українською“);

- небажання конфронтації.

З кодами на роботі опитані спілкуються своєю основною мовою та основними мовами співрозмовника (за умови доброго володіння ними). Мотивація спілкування російською мовою (якщо російська не є рідною/основною мовою спілкування) здебільшого прагматична - зручність та корпоративні норми.

„Я працювала в компанії, де і начальство і взагалі працівники спілкувалися російською і підтримувала їх корпоративну культуру - що ж тут відієш?“

Цікавими є результати опитування щодо мови спілкування в родині, зі знайомими та друзями не з Академії, котрі говорять російською або суржиком. Ті респонденти, постійно розмовляють українською або свідомо обрали спілкування виключно українською, виступають у ролі активних українізаторів свого оточення. І успішніше це відбувається в тих випадках, коли респонденти (особливо, якщо вони не є кияни) мали деяку часову перерву в спілкуванні. Виняток може бути зроблений для тих близьких людей, котрі через певні обставини не вміють говорити українською, не розуміють її або не можуть вивчити (родичі з Росії, літні родичі).

Підготували Д. Хуткий і С. Хутка, аспіранти-соціологи НаУКМА

Пам'яті Василя Стуса...

29 січня в рамках Днів Науки в Києво-Могилянській академії відбувся науковий семінар, приурочений до сімдесятих роковин від народження Василя Стуса. Тема зустрічі була дещо незвичайною, незатертою багатьма поколіннями науковців - Василь Стус як перекладач. Тут варто звернутися от до якої дилеми: зараз добре відомо, як формується образ значущої для літератури постаті: літературні мітці проходять крізь пекельне шкільне горнило, котре видає назовні якісь дивні, неживі штампи-симулякри, що закарбовуються за роки шкільного навчання на рівні підсвідомості. Ми не знаємо людей, ми знаємо уніфіковане поняття. Шевченко у нас - Кобзар, Франко - Каменярь, Леся Українка - Велика Страдниця, Стус - шістдесятник... Отже, масмо уявлення про роздуту до неймовірності одногранність певної літературної постаті.

Метою цього наукового заходу було показати Стуса у новій якості, відкрити його всесвіт, і, відкриваючи, вшанувати його непересічну особистість, віддати свою дециду шани. Загиблим унесли слова не потрібні - для них важливе людська пам'ять та знання про себе.

Хто такий перекладач? Яку роль він відіграє в культурному житті людства? Що є його праця для нації, котра перебуває в умовах тоталітарних репресій? Чому поет стає або змушений стати перекладачем? Стусові, на вік котрого при-пала крижана епоха тотального «совецького шимону», час прискіпливого гноблення людських душ у тісних рамках простору «коректного» мислення, клонування великих гвинтиків механізму держави, що намагалася стерти усі індивідуальні особливості, перетворюючи нації на сірі маси з плоскою думкою, хотілося жити і мислити вільно.

На той час, за свідченнями тих, хто його знав, і за ту ж саму провину, що і він, кинутих на загибель до мордовських або камчатських таборів, тих, кому поталанило повернутися назад, єдиною прогалиною, де ще можна було, умовно кажучи, розвернутися, були царина художнього перекладу, та й до того ж платили в ті часи за таку працю добре. Стусові та в цілому поколінню поетів 60-х, котрим не давали годуватися з власної поезії (бо ж хто надрукує забороненого поета?), доводилося виживати. І не так страшно було померти з голоду, як зійти з розуму від мисленнєвої тиші та творчого застою. Переклади, особливо поетичних творів, давали творчий простір і водночас забезпечували виживання особистості. Переклад - це діалог духу й слова. Мабуть, саме тому найвище цінують такі переклади, де вони поєднуються. Простий, сухий, дослівний переклад, котрий подекуди трапляється - на манівцях кожного читача, приваблює до себе дуже мало - фактаж, можливо, несе у собі щось особливе, але обрамлення таке терпке, що будь-який смак до подальшого прочитання зникає раз і назавжди.

Саме до їхньої когорти належить Василь Стус. І зовсім не важливо, як саме його позиціонувати - поет-перекладач, чи перекладач-поет. Художній переклад та поезія - дві гілки одного дерева літератури, і, очевидно, їхнє поєднання збагачує її більше, ніж псує.

Ганна Трегуб, ФГН-3

ПРОЧИТАННЯ

Вітаємо професорку кафедри літератури та іноземних мов Кисво-Могилянської академії Віру Павлівну Агєєву з престижною і почесною нагородою — Премією імені Петра Могили за її книжку «Поетика парадокса» про українського «сфінкса» Віктора Петрова-Домонтовича-Бєра, що вперше з'явилася в українському гуманітарному просторі 2006 року у видавництві «Факт».

Нестерпна легкість «парадокса»

«Літературознавчий інтелектуальний детектив» — саме так хотілося б визначити цю монографію В. Агєєвої. Як зауважує про Віктора Петрова сама авторка літературного детективу: «Інтерпретація його біографії й творчості — це аналіз дуже складної гри, яка за найнесприятливіших умов відбувається на полі суперника. Тут можливі поступки, тактичні помилки, навіть небезневинні відступи від загальноновизнаних правил. І все ж можна говорити про послідовність і цілісність: послідовність у відстоюванні естетичних, мистецьких переконань і програмних засад та цілісність художника, на сумлінні якого немає жодних гріхів супроти свого високого ремесла» (С.9).

І досі «постать Віктора Петрова-Домонтовича до сьогодні залишається одною з найконтroversійніших і найзагадковіших у нашому класичному каноні. «Ребус», «Мефістофель», «людина в чорній мантиї» — на такі визначення зважувалися цілком серйозні й помірковані дослідники. Очевидно, що полярність оцінок — у ширшому, концепційному плані — пов'язана з нинішнім пильним інтересом до модерністської творчості, який не спадає ще від кінця минулого століття» (С.5). Попри все, книжка підводить читача до думки, що Віктор Петров — знакова фігура в історії української літератури, фігура загадкова й тому — незбагненна, його постать і досі дає про себе знати в численних дискусіях щодо розвитку ХХ століття, саме над постаттю Петрова проносяться гострі списи, які часто з не меншим успіхом просто ламаються, але так і не входять у глибокі проблеми, адже Петров — більше ніж письменник, це культурно-історична проблема, пастка української літератури, детектив.

За словами В. Агєєвої, «назвавши Домонтовича «своєрідним сфінксом чи навіть Мефістофелем української культури», Соломія Павличко тим самим протиставила його творчість певним тенденціям тогочасної вітчизняної літератури...» (С.6). Безперечно, Петрова можна любити чи не любити, приймати чи не приймати, гудити чи підносити на щит, але для того, щоби сформувати розумний власний погляд, — потрібно заглибитися в ті культурологічні та історичні шари текстів, що огортають міфічну сфінксоподібну постать митця. Потрібна «археологія знань», про яку писав Мішель Фуко. Саме цей вислів філософа В. Агєєва запозичила до епікризису своєї парадоксальної «хвороби Петровим». Спорідненість кодів та ціннісних орієнтирів — ось що зближує два тексти, дві літературні настанови. І Віктор Петров, і Віра Агєєва — естети в літературному просторі. Віктор Петров, як доводить науковець, здійснив «омодернення» канону української літератури, відповідно до концептів модерністського письма й мислення. Його концепти: європеїзм, критика народництва, формалізм, рецеп-

ція неокласицизму.

У «Поетиці парадокса» В. Агєєва ставить перед собою кілька завдань, які успішно розв'язує.

Перше: подати докладний історико-літературний матеріал, що може слугувати підґрунтям для нового погляду на історію літератури, визначивши місію та історичну роль Домонтовича в дискурсі українського модернізму. Дослідниця оперує рідкісними архівними джерелами та новітніми західними теоретичними працями, прикладом: Ward P. Exile, Emigration and Irish Writing (2002), Свідectво про народження В. П. Петрова, Листи В. Петрова до С. Зєрової тощо.

Друге: подати біографію Віктора Петрова, адже повної біографії цієї людини не існує. Тим більше, що, як зауважують західні теоретики літератури, біографії має бути завжди декілька.

Третє: подати нове розуміння літературознавчого роману як мистецької провокації.

Четверте: вказати на багатогранність творчості В. Петрова, визначити джерела його художнього бачення. Так, важливими в цьому контексті постають відомості про те, що «саме археологічні дослідження поглибили його історіософські концепції» (С. 398-399).

Привабливим для читача є перший розділ, у якому йдеться про романізовану біографію, що фактично підводить читача до думки про те, що творчість і життя будь-якого письменника в контексті культурно-історичної парадигми можна розглядати як великий текст, адже елементи великого письменницького «Я» розкидано не лише в історичних документах, спогадах, а й у самій художній творчості. Не менш важливим і цікавим у цій

книжці є й другий розділ, що має назву «Неокласицизм як модернізаційний проект». Ідеться про виявлення в художньому стилі Віктора Петрова стилевих відтінків неокласицизму.

Як відомо, коло київських неокласиків (у такому разі просто неможливо не згадати про книжку «Київські неокласики», яку 2003 року впорядкувала В. Агєєва, а отже, ґрунтовне вивчення історії цього явища постає магістральною темою в науковця) не обмежувалося суто п'ятірним гроном, а зараховувало до своїх лав ще кількох обраних. Безперечно, що найближче до неокласицистичного типу письма стояв саме Віктор Петров. Як пише В. Агєєва: «Саме зусиллями Віктора Петрова, інших представників київського неокласицизму поглиблювався й утверджувався дискурс європеїзму в українській літературі. Рильського, Домонтовича, Зєрова часто звинувачували у втечі й відриві від сучасності» (С.9).

Також у рецензованій праці вишуканий читач зможе натрапити й на цікаве поле психоаналітичного інструментарію. Врешті, й сам час Петрова й Підмогильного — це час підвищеного інтересу до психоаналізу як системи знань (згадати хоча б трохи смішну спробу психоаналізу біографії Івана Семеновича Нечуя). Правда, ці ігри з психоаналізом часто були лише іграми, не більше, але акцентуація на рівнях людської психіки дає підстави для сучасного прочитання принаймні якогось фрагменту художньої сфери саме в психоаналітичному ракурсі. Фіналом студії постає розділ «Філософський підсумок», що є логічним завершенням аналізу особистості в контексті доби. Безперечно, в цій книжці євристичних моментів, як на мене, доволі багато.

«Поетика парадокса» — не лише літературознавчий детектив, не лише спроба нової біографії, а ще й простір для полілогу, який має спричинитися до творення нового бачення історії української літератури, що ґрунтується, передовсім, на естетичних феноменах. Що ж, маємо чудовий літературний детектив, який став можливим, по-перше, через наявність у нашій літературі одного такого собі Джеймса Бонда, тобто Віктора Петрова-Домонтовича-Бєра, а по-друге, тому, що за роботу над секретними матеріалами взялася детектив-літературознавець Віра Агєєва, яка переписала «кримінальну справу» у формі гострого й пікантного інтелектуального розслідування. Подібне видання буде цікавим як для студентів, викладачів університетів і навіть середньої школи, так і для бронтозаврів українського літературознавства.

Дмитро Дроздовський,
ФГН-4

Агєєва В. П. Поетика парадокса: інтелектуальна проза Віктора Петрова-Домонтовича. — К.: Факт, 2006. — 429 с. Книжку можна придбати на кафедрі літератури та іноземних мов НаУКМА. Тел.: 425-

ПРОчитання

Справді талановитого автора можна визначити вже за його псевдонімами. Винахідливість у цьому автора «Моеї поетичної біографії» просто вражаюча, особливо у другому, «українському», періоді його творчості. Творчість, яка дозволяє зробити поділ на періоди – це також ознака справжності – як у сенсі плодovitості, так і в сенсі таланту, який не зупиняється на досягнутому, а перебуває у постійному саморозвитку. Щодо жанрової палітри автора, то її різноманітність також є свідченням неабиякої творчої потужності, адже включає в себе і поезію (з домінуючою гумористично-застольною), і різноманітні види прози з щоденниками та епістолярією включно. Тішить читача і мова, з її багатством, барвистістю, наповненістю доречними неологізмами і не менш доречним суржи́ком, при

Рецензія на книжку Віталія Павловича Замостьяна «Моя поетична біографія»

тому, що (головне!) в мові немає зайвини і велеречивості.

Та зупинимось на кожній із згаданих ознак детальніше. Але перед тим звернімо увагу на те, що «Поетична біографія» – перша книжка автора, який встановив своєрідний рекорд вікового цензу для дебюту, ще раз довівши істинність тези: «Краще пізно, ніж ніколи». Сімдесятирічна межа, яку автор перетнув кілька років тому, жодним чином не позначилась на характері книжки – назвемо її єдино влучним словом «життєствердна». До речі, таким завжди був питома український гумор, отож книжка має ще одну цінність – вона визначено національна. Читач, який не знатиме біографічних даних автора, нізащо не здогадається, що ці вітальні твори, а особливо епістолярії, де потужним струменем б'є закоханість (до того ж взаємна), писала вже немолода людина. Отож автор підтвердив ще одну важливу істину: «Людині стільки років, на скільки вона себе почуває». У цьому виході за межі ілюзорного світу і владному підкоренні реалій земного буття автор книжки є взірцем для наслідування.

Книга унікальна ще однією характерною особливістю – вона є свого роду подвійним синтезом. По-перше, автор – лікар і поет в одній особі, що дозволяє якнайкраще проникнути в суть людського ества (попри всі віяння літературної моди, предметом творчості і донині залишається людина; вона ж є і об'єктом, на який спрямована діяльність лікаря). По-друге, дебют став і підведенням (попереднім) підсумків творчості.

Тепер перейдемо безпосе-

редньо до творів. Вони засвідчують, що життя автора було досить насиченим. Освячений клятвою Гіпократу, молодий лікар-терапевт після трирічної дільнично-лікарської практики вчиняє «бунт на кораблі», викриваючи нездорові деформації в медичній ієрархії, доводячи, до саме практикуючий лікар, а не хто інший, є постаттю №1 в цій ієрархії. Такого зухвальства його опоненти стерпіти не могли і витурили його за межі Донецької області (що, як бачимо, ще в 1950-х роках засвідчило монолітність Донбасу, який депортує розумників, аби не допустити вірусу інакодумання). То була справді героїчна сторінка біографії, що стимулювала перекаліфікацію автора з практикуючого лікаря у жерця науки. Автор «Поетичної біографії» відверто і щиро ділиться з читачем своїми науковими буднями – і читач не може не проникнутися дослідницьким процесом, пов'язаним з утомлюванням м'яза як од-

нісі з суттєвих проблем фізіології. А то живе людина і нічогосінько не думає про власні м'язи та їхню втому, хіба що почне валитися з

ніг. Але ж люди радянської доби були так виховані, що ніколи не думали про втому, бо їм треба було виконувати і перевиконувати план, норму і т.п. Тож наукове відкриття нашого автора цілком підтверджує цей факт – м'яз не втомлюється, скільки ти його, бідолашного, не бий електричним струмом. Ця справжня наукова новачка неминуче привела до зрощення науки з ідеологією – і автора висуюють на відповідальну партійну посаду (правда, в межах рідного інституту). Така вже була епоха...

Та настали інші часи, і наш шановний автор, уже доктор

медичних наук, здобуває інший фах – спершу стає вченим-радіологом (першопроходець постчорнобильської епохи), а далі – несподівано для всіх і самого себе – деканом природничого факультету новоствореного (а точніше, відновленого) університету, славної Могилянки, і завойовує беззастережну любов колег і студентів.

Саме тут і настає другий етап його творчості, вона урізноманітнюється, життя владно диктує доміную такого жанру як «тост-панегірик» і автор починає вдаватися до улюбленого псевдоніма «Звєстний поет» (або, навпаки, «Незвєстний» – залежно від обставин). І таки-правда! Відомість зростала з кожним днем народження та ювілеєм, адже кожен іменинник або ювіляр прагнув почути з вуст «Звєстного» поета натхненне слово на свою честь та ще й нерідко з вишуканим епіграфом відомого дотепника на прізвиське «Мойє». А як наповнено і дотепно висловлено зріз американських вражень на сторінках щоденника, який автор вів у лютому-березні 1995 року! Яка невтомність у фіксуванні деталей і подробиць! Дався взнаки досвід спостережень над піддослідними мишами...

Характерним для літературного почерку автора є його вміння версифікації та винахідлива гра зі словом, чим сьогодні серед популярних поетів комп'ютерної доби можуть похвалитися далеко не всі. Дитина, яка зростала в різних районах України (батька-лікаря переводили на роботу з одного місця на друге), увібрала в себе характерне з кожного регіону. Важливо, що позбувшись наслідків імперського русифікаторського тиску, на початку 1990-х автор безповоротно обирає материнську мову, – і це підносить його талант на нову висоту.

Не можна обійти увагою ще одну суттєву рису, яка єднає автора (чий корені з Полтавщини) з генієм Гоголя, – гумор і схильність до містифікацій. Як винахідливо і вишукано вибудовано містифікацію під назвою «Інтерв'ю зі скандально відомим, але ще не визнаним поетом...» Під «невизнаним поетом» автор мав на увазі себе, закодовуючи у слові «іще» великий потенціал і творчу спроможність стати визнаним. Так воно і сталося. Визнання прийшло, а з виходом першої (віримо – не останньої) книжки автора воно стало широким.

Долучаючись до кола шанувальників таланту автора «Поетичної біографії», зичу натхнення, бо читає, і насамперед мудрий читач – з нетерпінням чекає його нових творів.

Лариса Брюховецька,
керівник Науково-дослідного
центру кінематографічних
студій НаУКМА

Подія

24-25 грудня в Інституті історичної освіти при Національному педагогічному університеті ім. М.П. Драгоманова відбулася студентська конференція на тему «Іван Мазепа – герой чи зрадник? Погляд через віки». На запрошення її модераторів (студентів 3 курсу цього ж таки інституту – Андрія Андрєєва, Ігоря Красуцького та Романа Гавлінського), в конференції взяли участь представники трьох університетів Києва. Зокрема, більшість учасників заходу представляли Інститут історичної освіти при Національному педагогічному університеті ім. М. Драгоманова; від Київського національного університету ім. Т. Шевченка на конференції виступив студент 3 курсу Денис Захаров, а з Києво-Могилянської академії прибув автор цих рядків. Такий вибір ініціатори конференції пояснили невеликим вибором з-поміж «історичних» університетів Києва: «По суті, три обрані нами університети мають найсильніші кафедри історії, і, на нашу думку, саме в цих вищах найкраще вивчають історію України, та її історію взагалі. Крім того, для нас важлива та особливість, що в усіх

ніса Захарова), «Іван Мазепа на чолі українського війства» (матеріал Юлії Панюхіної, студентки 2 курсу Інституту історичної освіти НПУ ім. Драгоманова), «Взаємовідносини Івана Мазепи та Семена Палія» (виступ Наталі Скрипчинської, студентки 3 курсу того ж таки Інституту історичної освіти). Обговорювали питання не тільки з наукової точки зору, а й у мистецькому ракурсі – скажімо, Роман Гавлінський підготував доповідь на тему «Іван Мазепа очима сучасних кінематографістів і літераторів».

Автор цих рядків виступив із доповіддю на тему «Зовнішня політика Івана Мазепи: перемоги та прорахунки в дипломатії». У виступі проаналізовано основні фронти зовнішньої політики гетьмана, оглянуто проблематику відносин Мазепи з верховною владою в Російській та Османській імперіях. Також обговорювались питання взаємин гетьмана зі Швецією та Річчю Посполитою, позаяк, на думку автора, ці питання ще слабо досліджені у вітчизняній історіографії. Однак при підготовці до виступу ми користувались недавно опублікованим кількатомним збірником джерел, до якого входять листи Івана Мазепи з

Вітаємо!

Громада НаУКМА вітає Київський міжнародний інститут соціології – перший в Україні недержавний науково-дослідний інститут – з 15-річчям активної дослідницької діяльності. Протягом цих років колектив КМІСу забезпечував широкий доступ громадськості до даних соціологічних досліджень українського суспільства, створював умови для неупередженого, цілісного розуміння суспільно-політичного життя України.

Ми пишаємося тим, що КМІС є активним учасником відродження та розвитку Могилянки, головним партнером НаУКМА у формуванні професійної школи українських соціологів. Уся університетська спільнота цінує професіоналізм команди КМІС та бажає творчих досягнень, реалізації проектів та подальшого визнання.

Багато років КМІС виконував замовлення ООН, ЮНІСЕФ, Всесвітньої організації охорони здоров'я, Всесвітнього Банку, міністерств та державних установ України.

Історія України в навчальних програмах: обмін досвідом

трьох університетах існує своє, дещо різне трактування історії», – це слова модератора конференції, Ігоря Красуцького.

Програма конференції, розпланована на два дні, містила дещо несподівані моменти, які, зрештою, зробили сам захід цікавішим. Наприклад, у програмі другого дня заплановано перегляд фільму Юрія Іллєнка «Молитва за гетьмана Мазепу» – такої собі кіноомби, аж ніяк не дотичної до науки, а поза тим цікавої для культурологів і мистецтвознавців. Взагалі така ідея – синтез наукового та мистецького підходів до теми Івана Мазепи – була позитивним, хоча й дещо несподіваним, завершенням логічної структури конференції. Вочевидь, не йшлося про грубе змішування наукового й ненаукового (у випадку саме з фільмом Іллєнка годилося б сказати – антинаукового), тому такий своєрідний експеримент можна як засуджувати, так і схвалювати.

Варто б одразу зазначити, що конференція була ініційована винятково самими студентами, тобто жодних ідей, пропозицій чи, тим паче, вказівок від професорського складу не було. Крім того, захід підготовано власним коштом студентів; такий факт сьогодні мав би викликати схвалення й підтримку, а не багатозначну мовчанку, яка, на жаль, побутує серед потенційних інвесторів. Але обійшлося зободенні питання.

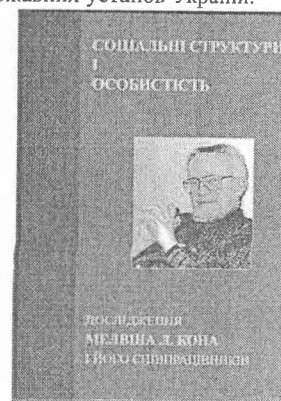
Повертаючись до конференції, хотілося б зазначити, що вона мала суто науковий характер. Хоч у приватній розмові зі студентами з'ясувалося, що вони чомусь невисокої думки про власну ініціативу і взагалі не схилиліся займатися наукою як такою. Що ж, ніхто насправді й не намагався відкрити Америку. Розмова ж бо точилася довкола чітко сформульованих і дуже знайомих тем. Серед них – питання, які вже так чи інакше обговорювали наші історики. Серед доповідей, що прозвучали на конференції, можна назвати такі: «Іван Мазепа в сучасній українській історіографії» (доповідь Де-

1687 по 1710 роки. Це дало нам можливість подивитись на недостатньо вивчену проблему дипломатії Мазепи та зробити висновки про характер міжнародних відносин з участю гетьмана Війська Запорозького. Доповідь мала логічно доповнити й завершити дискусію над внутрішніми й зовнішніми проблемами політики Івана Мазепи, підсумувати загальний хід обговорення власне наукових питань. Особливість цієї конференції в тім, що на ній обговорювали питання не лише з наукової точки зору, а й у мистецькому ракурсі – скажімо, Роман Гавлінський після перегляду «Молитви за гетьмана Мазепу» підготував доповідь на тему «Іван Мазепа очима сучасних кінематографістів і літераторів».

В цілому атмосфера університету і, так би мовити, його громади, приємно вразила. Тут «чужих» зустрічають стримано та ввічливо. Відразу видно добру традицію, виховання і належний, сумлінний підхід до справи у вихованців цього вишу – такі цінності зараз у багатьох «крутих» навчальних закладах просто виживають, будучи відсунутими на другий план. Тому й не дивно, що конференція в цілому вийшла досить жвава та інформативна. Звісно, не обходилося без непорозуміння, коли першокурсники Інституту примусили своїх старших колег червонити – «молоді» доповідачі не найкращим чином упоралися із завданнями, що їх самі ж собі поставили. Вони, вочевидь, перенервували, і в своїх дебютних виступах не змогли якнайкраще подати, без сумніву, цікавий і важливий матеріал.

Однак молоді люди, хоча й не зіпсували загального враження від конференції, радше навпаки – вони засвідчили потребу подальших пошуків і кропіткої роботи, після якої перед молодими дослідниками постануть нові завдання.

Іван Жежера, ФГН-3

Одним із досягнень КМІС є книжка «Соціальні структури і особистість» М. Кона, яку з англійської переклав проф. В.Є. Хмелько (книгу було рекомендовано до друку рішенням Вченої ради НаУКМА). Ця книга становить збірку праць, автором яких – або першим, основним співавтором – є Мелвін Кон, професор університету Джонса Гопкінса (США), один із провідних соціологів сучасності. Вперше надруковані в таких авторитетних часописах, як American Journal of Sociology, American Sociological Review, Sociological Forum, Social Forces, Comparative Sociology та Social Psychology Quarterly, запропоновані роботи в сукупності дають ґрунтовне уявлення щодо розвитку за останні сорок років досліджень зв'язків соціальних структур і особистісних якостей людей – тієї галузі на перетині суспільствознавства і людинознавства, яку у вітчизняній науковій літературі називають соціологією особистості, а в американській – соціологічною соціальною психологією.

Видання адресоване передусім викладачам і студентам, які вивчають соціологію або соціальну психологію, а також усім, хто цікавиться сучасним станом розвитку досліджень соціальної структури й особистості, методологією порівняльних досліджень і практикою застосування сучасних математико-статистичних методів аналізу даних соціальних і гуманітарних досліджень.

Премія імені Петра Могили

професор
А. Мелешевич

професорка
В. Агєсва

24 січня на засіданні Вченої ради НаУКМА оголошено переможців конкурсу на здобуття Премії імені Петра Могили.

Лауреатами стали:

в галузі «Суспільні науки»
Андрій МЕЛЕШЕВИЧ, доктор філософії в галузі політології (Ph.D, Syracuse University), декан факультету правничих наук

за монографію "Party System in Post-Soviet Countries: A Comparative Study of Political Institutionalization in the Baltic States, Russia, and Ukraine". Це політологічне дослідження, в якому подано спробу проаналізувати процеси політичної інституціоналізації балтійських країн, Росії та України.

в галузі «Гуманітарні науки»
Віра АГЕСВА, доктор філологічних наук, професор кафедри літератури та іноземних мов (докладніше про дослідження читайте на 5-й сторінці АП).

за монографію «Інтелектуальна проза Віктора Петрова-Домонтовича».

Крім переможців, у конкурсі брали участь такі дослідники:

У галузі «Гуманітарні науки»
Сергій ГОРІН, кандидат історичних наук, доцент кафедри історії.

Монографія "Монастирі Західної Волині (друга половина ХУ – перша половина ХУІІІ ст.)", Л.: Вид-во Отців Василіянів "Місіонер" - 2007, 334с.

Максим ЯРЕМЕНКО, кандидат історичних наук, доцент кафедри історії
Монографія "Київське чернецтво ХУІІІ ст.", К.: Вид. Дім "Києво-Могилянська академія", 2007 - 304 с.

В галузі «Суспільні науки»
Премію виборювали:

Лариса КРАСНІКОВА, кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів, **Ірина ЛУК'ЯНЕНКО**, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансів

Посібник «Практикум з мікроекономіки (тести, проблемні ситуації, вправи)», К.: Вид. Дім "Києво-Могилянська академія", 2005 - 318с.

Щодо галузі "Природничі науки", то в цьому році конкурс не відбувся.

Вітаємо цьогорічних лауреатів і зичимо подальших творчих успіхів і реалізації найамбітніших планів!

Публікації

Світлана Рябошапка, Наталя Великая. Сьогодні Рождество // Газета по-київськи – № 13 – 2008. – 5 січня.

Оргкомітет фестивалю-конкурсу. Всеукраїнський фестиваль дітей та молоді «Шевченко в моєму серці» // Слово Просвіти. – № 431. – 2008. – 10-16 січня. – С.13.

Жанна Безп'ятчук. Оаза посеред пустелі простоту // Слово просвіти. – № 431. – 2008. – 10-16 січня. – С.10.

Олександр Мельник. «Всеукраїнська пересувна виставка «Україна від Трипілля до сьогодення в образах сучасних художників» // Слово Провіти. – № 431. – 2008. – 10-16 січня. – С.16.

Інф. Положення про літературну премію // Літературна Україна. – 2008. – 10 січня. – С.2.

Ігор Сюдюков. Літопис народної душі // День. – № 7 – 2008. – 19 січня. – С.7.

Михайло Кальницький. Гетман створив, більшовики – снесли // Газета по-

НаУКМА в інформаційному просторі

київськи. – № 13. – 2008. – 19 січня. – С.20.

Ольга Климко. Кредитна спілка отримала номінацію «Благодійник року» // Свобода. – № 2. – 2008. – 11 січня. – С.17.

Інф. У НаУКМА унікальна виставка // Хрещатик. – № 8. – 2008. – 18 січня.

Ярослава Музиченко. Серце КультурЛіги // Україна молода. – № 8. – 2008. – 15 січня.

<http://www.umoloda.kiev.ua/number/1082/164/38737/>

Владислав Леонтович. Громадське подання Прем'єр-міністрові України Юлії Тимошенко // Українське слово. – № 4. – 2008. – 23-29 січня. – С.11.

Володимир Загорій. Відбувся 8-ий міжнародний конкурс з української мови ім.Петра Яцика // Свобода. – № 3. – 2008. – 28 січня. – С.15.

Інф. Поступка «дружбі народів». (Міно освіти дозволило випускникам, які навчаються мовою нацменшин, складати зовнішнє тестування рідною мовою) // Україна молода. – № 18. – 2008. – 29 січня. – С.2.

Про відзначення державними нагородами України громадян іноземних держав // Урядовий кур'єр. – № 16. – 2008. – 26 січня. – С.6.

Телерадіоєфіри

День студента та Тетянин день // Телеканал "НТН". – Новини. – 2008. – 25 січня.

Фестиваль вертепів в Івано-Франківську. Студентське братство та театральна студія НаУКМА // Телеканал "1+1". – 2008. – 21 січня.

Прямий ефір з художником Олегом Розвадовським, виставка якого відкрилася в НаУКМА // Радіо "Ера - FM". – 2008. – 21 січня.

Сюжет про Всесвітній день обіймів у Могилянці // Телеканал "Тоніс". – Новини. – 2008. – 20 січня.

Фестиваль вертепів в Івано-Франківську. Студентське братство та театральна студія НаУКМА // Телеканал "5

канал". – 2008. – 20 січня.

Інтерв'ю з С.Квітом, Г. Козаком // Телеканал "Новий канал". – 2008. – 10 січня.

Інтернет – простір

1.Про могилянців та могилянців про...
Спудейське братство НаУКМА взяло участь у фестивалі вертепів // Західна інформаційна корпорація - 18 січня 2008 року.

<http://www.zik.com.ua/ua/news/2008/01/18/122453>

Що дасть Україні ПДЧ в НАТО в плані внутрішніх перетворень і чи тотожно це безпосередньому вступу до даної організації? // Диалог.ua - 17 січня 2008

року.http://dialogs.org.ua/issue_full.php?m_id=11901

Видержит ли українська економіка возврат вкладов? // "E-Finance" - 17 січня 2008 року.

http://www.e-finance.com.ua/ru/gosfinance/2008/01/17/Vyderzhit_li_ukrain

[skaja_ekonomika_vozvrat_vkladov/](http://www.skaja_ekonomika_vozvrat_vkladov/)

Ющенко вирішив зібрати всю інтелігенцію в одному місці // Офіційний сайт Президента України - 11січня 2008 року.

<http://www.president.gov.ua/ru/documents/7278.html>

Конференція по інноваційному розвитку суспільства // "Молодіжна правда" - 9 січня 2008 року

<http://www.mpravda.com/?lang=ua&pubId=31208>

Докладніше дивіться на сайті НаУКМА www.ukma.kiev.ua/
НаУКМА в медіа

